

Tulossopimus 26.1.2023, VN/2753/2020

**Hallitusohjelmaa toteuttava liikenne- ja viestintäministeriön ja Liikenne- ja viestintäviraston
välinen tulossopimus 2020–2023**

1 HALLITUSOHJELMAN TOIMEENPANO

Pääministeri Marinin hallituksen ohjelmassa on seitsemän strategista tavoitetta, joiden muodostaman kokonaisuuden kautta rakennetaan sosiaalisesti, taloudellisesti ja ekologisesti kestävää Suomea.

Hallitusohjelmassa liikenne- ja viestintäministeriön hallinnonalan toimintaan vaikuttavat erityisesti seuraavat tavoitteet:

- hiilineutraalisuus ja luonnon monimuotoisuuden turvaaminen;
- EU:n digitalisaatiopolitiikan edistäminen;
- yhdenvertaisuus, tasa-arvo ja oikeuksien yhdenvertainen toteutuminen;
- turvallisuuden tunteen vahvistuminen ja turvallisuusviranomaisten toimintakyvyn varmistaminen;
- demokratian, osallisuuden ja yhteiskunnan instituutioihin kohdistuvan luottamuksen vahvistuminen;
- monipuolistuviin uhkiin varautuminen;
- toimiva liikenteen infrastruktuuri;
- vähäpäästöinen liikenne;
- toimiva viestintä ja tiedonvälitys; sekä
- liikenteen valtioyhtiöiden asema.

2 YHTEISKUNNALLISET VAIKUTTAVUUSTAVOITTEET HALLINNONALALLA

Liikenne- ja viestintäministeriön hallinnonalan konsernistrategia on julkaistu 12.12.2019. Konsernistrategiassa hallinnonalan toiminnalle on asetettu seuraavat strategiset yhteiskunnallisen vaikuttavuuden tavoitteet.

- Suomi on edelläkävijä kohti hiiletöntä liikennettä ja viestintää.
- Verkot ja palvelut helpottavat arkea ja edistävät elinkeinonharjoittamista.
- Uudet toimintamallit ja innovaatiot vauhdittavat hyvinvointia ja kilpailukykyä.

3 VIRASTON TEHTÄVÄ JA ROOLI

3.1 Visio ja toiminta-ajatus

Visio: Osaava edelläkävijä – maailman toimivin ja turvallisin yhteiskunta.

Toiminta-ajatus: Huolehdimme elintärkeästä ympäristöstämme, annamme mahdollisuuden innovatiivisille palveluille sekä varmistamme toimivat ja turvalliset yhteydet.

3.2 Viraston rooli hallinnonalan yhteiskunnallisen vaikuttavuuden tavoitteiden saavuttamisessa

3.2.1 Suomi kehittyy edelläkävijänä kohti hiiletöntä liikennettä ja viestintää.

Virasto vaikuttaa liikenteen ja viestinnän tekniseen kehitykseen huomioimalla liikkumisen ja kuljettamisen muutoksia, edistää liikennemarkkinoiden avaamisella ja liikkumispalveluiden kehittämällä kestävien ratkaisujen käytön lisääntymistä sekä tuottaa tietoa päätöksenteon ja kuluttajavalintojen tueksi.

3.2.2 Verkot ja palvelut helpottavat arkea ja edistävät elinkeinonharjoittamista.

Virasto edistää uusien liikenteen ja viestinnän palvelujen laatua, kehittymistä ja käyttöä, varmistaa liikennejärjestelmän ja viestintäverkkojen toimivuutta, lisää luottamusta digitaalisiin palveluihin sekä huolehtii viestintäverkkojen ja palvelujen toimivuuden ja turvallisuuden lisäksi myös käytännössä terveysturvallisuudesta.

3.2.3 Uudet toimintamallit ja innovaatiot vauhdittavat hyvinvointia ja kilpailukykyä.

Virasto edistää uusien liikenteen ja viestinnän palvelujen kehittymistä ja käyttöä, liikkumispalvelujen, liikenteen ja viestinnän automaation kokeiluja sekä edistää yleistä tietoturvatietoisuutta.

4 HALLINNONALAN YHTEISKUNNALLISEN VAIKUTTAVUUDEN TAVOITTEET JA VIRASTON TULOSTAVOITTEET 2020–2023

Hallinnonalan konsernistrategian toimeenpano

Yhteiskunnallisen vaikuttavuuden tavoite:	
1. Suomi on edelläkävijä kohti hiiletöntä liikennettä ja viestintää	
Tulostavoite:	
1.1 Liikenteestä ja viestinnästä aiheutuvat päästöt ovat vähentyneet	
<i>Mittari:</i>	
<i>1.1.1 Fossiilittoman liikenteen tiekartan valmisteluun osallistuminen ja sen toimeenpano</i>	
Tavoitetaso 2020	Virasto on osallistunut Fossiilittoman liikenteen tiekartan valmisteluun sekä valmistelua varten tuottanut tietoa, toteuttanut virastolle annetut toimeksiannot määräajassa ja tehnyt oma-aloitteisesti valmistelua tukevia ehdotuksia. Virasto on varmistanut ja resursoinut ilmasto- ja ympäristöasiantuntemuksensa.
Tavoitetaso 2021	Virasto on laatinut suunnitelman tiekartassa sille osoitettujen toimenpiteiden toteuttamisesta sekä hankkeistanut, aikatauluttanut ja aloittanut toimenpiteet. Virasto on kehittänyt ilmasto- ja ympäristöosaamistaan sekä toteuttanut virastolle annetut toimeksiannot määräajassa.
Tavoitetaso 2022	Virasto on toteuttanut tiekartan toimeenpanotehtäviä ministeriön kanssa sovitulla tavalla. Virasto on kehittänyt ilmasto- ja ympäristöosaamistaan. Lisäksi virasto toteuttaa annetut toimeksiannot ja komission Fit-for-55 säädöspakettiin liittyvät asiantuntijaselvitykset yhdessä sovitussa määräajassa.
Tavoitetaso 2023	Virasto on omalta osaltaan huolehtinut EU:n Fit for 55 -säädöspaketin täytäntöönpanosta sekä sen lisäksi kehittänyt ilmasto- ja ympäristöosaamistaan sekä vaikutusten arviointia.
<i>Mittari:</i>	
<i>1.1.2 Tieto- ja viestintäteknologia-alan ilmasto- ja ympäristöstrategian valmisteluun osallistuminen ja sen toimeenpano</i>	
Tavoitetaso 2020	Virasto on osallistunut ilmasto- ja ympäristöstrategian valmisteluun sekä valmistelua varten tuottanut tietoa, toteuttanut virastolle annetut toimeksiannot määräajassa ja tehnyt oma-aloitteisesti valmistelua tukevia ehdotuksia.
Tavoitetaso 2021	Virasto on laatinut suunnitelman strategiassa sille osoitettujen toimenpiteiden toteuttamisesta sekä hankkeistanut, aikatauluttanut ja aloittanut toimenpiteet. Virasto on toteuttanut annetut toimeksiannot määräajassa.
Tavoitetaso 2022	Virasto on osallistunut verkkojen ekologisen kestävyuden arviointiperusteiden kehittämiseen EU-tasolla. Virasto on jatkanut ICT-ympäristöstrategiassa mainittua ja aiemmin aloitettua ympäristöindikaattorityötä. Passiivisen infran asiantuntijaryhmässä on edistetty ympäristönäkökohtien käsittelyä työkohteissa. Virasto on toteuttanut annetut toimeksiannot yhdessä sovitussa määräajassa.
Tavoitetaso 2023	Virasto on tuottanut näkemyksiä ICT-ympäristöstrategian päivittämisen kehittämiseksi. Virasto on vaikuttanut siihen, että Suomen malli on otettu huomioon kansainvälisessä ympäristöindikaattorin valmistelussa.
<i>Mittari:</i>	
<i>1.1.3 Joukkoliikenteen ilmastoperusteisen lisärahoituksen osoittaminen ja tuen vaikutusten seuranta</i>	
Tavoitetaso 2020	Joukkoliikenteen ilmastoperusteisen lisärahoituksen haku on käynnistetty ja lisätuki on optimoitu päästövähennysten kannalta parhaalla tavalla sekä yhteiskuntataloudellisesti tehokkaimmalla tavalla. Virasto on käynnistänyt joukkoliikennetukea koskevan kokonaisarvioinnin (sis. ilmastönäkökulman).
Tavoitetaso 2021	On tehty raportti ilmastoperusteisen lisärahoituksen kohdentamisesta (myönnettyjen osalta) sekä valmisteltu tuen käytännön vaikutustenarviointia. On laadittu kooste tuen oletetuista vaikutuksista hakemuksissa ilmoitettujen tietojen perusteella (kunnes toteumatietoa on käytettävissä). Lisäksi on seurattu joukkoliikennetuen vaikutuksia erityisesti liikenteen päästöihin ja saavutettavuuteen Liikenne 12-suunnitelman mukaisesti
Tavoitetaso 2022	On tehty raportti ilmastoperusteisen lisärahoituksen kohdentamisesta sekä seurattu ja tehty arvio tuen käytännön vaikutuksista.
Tavoitetaso 2023	Joukkoliikennettä koskevien tukien kokonaisarvio on valmistunut.

Yhteiskunnallisen vaikuttavuuden tavoite:

2. Verkot ja palvelut helpottavat arkea ja edistävät elinkeinonharjoittamista

Tulostavoite:

2.1 Markkinoille tulon esteitä on purettu ja kilpailua edistetty lainsäädännön tehokkaan toimeenpanon valvonnan kautta sekä palvelujen kehittymistä ja käyttöä on vauhditettu käyttäjälähtöisesti.

Mittari:

2.1.1 Liikenne- ja viestintämarkkinoita koskevan lainsäädännön, kuten liikennepalvelulain (esim. taksisääntely) ja sähköisen viestinnän palvelulain valvonnan ja markkinoiden seurannan kehittäminen

Tavoitetaso 2020	Valvonnan ja markkinaseurannan kehittämisessä on huomioitu erityisesti lainsäädännön muutokset ja mahdolliset uudet velvoitteet sekä liikennepalvelulain taksisääntelyn tarkistuksen valvonta ja markkinoiden seuranta sekä sähköisen viestinnän palvelulain sääntelymuutosten valvonta.
	Virasto on luonut markkinaseurannan konseptin ja määrittänyt seurantakohteet siten, että ne vastaavat LVM:n tietotarpeita (vrt. LVM:n julkaisu 13/2019).
Tavoitetaso 2021	Taksimarkkinan seurannasta on tehty suunnitelma ja ensimmäiset tiedot taksimarkkinan tilasta/uuden lain vaikutuksista on kerätty ja julkaistu. Sähköisen viestinnän palvelulain sääntelymuutosten seurantaan varten on määritelty seurantakohteet, luotu suunnitelma seurantaan ja aloitettu seuranta soveltuvin osin.
	On kehitetty raportointimallia ja tehty ensimmäiset säännöllisen markkinaseurannan tiedonkeruut.
Tavoitetaso 2022	Valvonnan ja markkinaseurannan kehittämisessä on ollut painopisteenä taksimarkkinan seuranta (saatavuus, hinta). Lisäksi SVPL:n mukaisten esteettömyysvelvoitteiden valvonta on käynnistetty.
	Säännöllisten raporttien ensimmäiset pilotit ovat käynnistyneet.
Tavoitetaso 2023	Taksimarkkinan seuranta on vakiinnutettu osaksi viraston markkinaseurannan kokonaisuutta ja tiedonkeruun valvonta on käynnistetty. Virasto on tehnyt suunnitelman esteettömyysdirektiivin ja SVPL:n mukaisten esteettömyysvelvoitteiden valvontatehtävien toteuttamisesta.

Mittari:

2.1.2 Uusien liikkumispalveluiden parantaminen

Tavoitetaso 2020	Virasto on laatinut suunnitelman rajapintavalvonnasta ja tehnyt aktiivista rajapintavalvontaa, päivittänyt käytännesääntöjä ja edistänyt ohjaamalla teknisesti lippu- ja maksujärjestelmien yhteentoimivuutta.
Tavoitetaso 2021	Virasto on edistänyt puolesta-asioinnin ratkaisujen löytymistä yhdessä toimijoiden kanssa. Virasto on luonut NAP-siirron edellyttämät yhteistyökäytännöt TMFG:n kanssa olennaisten tietojen (NAP) valvomiseksi. Virasto on osallistunut ITS-direktiivin (multimodaalijärjestelmien) uudistamistyöhön.
Tavoitetaso 2022	On edistetty puolesta-asiointiratkaisujen syntymistä ja lippu- ja maksujärjestelmien yhteen toimivuutta liikennepalvelulain tehokkaalla täytäntöönpanolla. On tehty selvitys omadatan soveltuvuudesta puolesta-asioinnissa. On osallistuttu ITS-direktiivin ja multimodaalisten matkatiepalvelujen uudistamistyöhön osana ministeriön ITS-työryhmän toimintaa tavoitteena tukea toimivien markkinoiden ja uusien liikkumispalveluiden syntymistä
Tavoitetaso 2023	Digitaalisten matkatiepalvelujen dataekosysteemi on edennyt suunnitellusti. On vaikutettu tätä tukevan EU-sääntelyn ja standardoinnin kehittämiseen sekä käynnistetty dataekosysteemin vaikutustenarviointi.

Mittari:

2.1.3 Liikennetiedon ekosysteemin rakentaminen

Tavoitetaso 2021	On rakennettu vaiheittainen suunnitelma ekosysteemin rakentamiseksi.
Tavoitetaso 2022	On luotu vaiheittaisen suunnitelman kautta valmius ekosysteemin rakentamiseksi, jotta kehittämistoimet voidaan käynnistää nopeasti rahoitusmallin vahvistamisen myötä.
Tavoitetaso 2023	Ekosysteemin rakentamiseksi on luotu vaiheittainen suunnitelma, jotta kehittämistoimet voidaan käynnistää nopeasti rahoitusmallin vahvistamisen myötä. Jäsennelty suunnitelma sisältää kehittämistoimet henkilöliikennettä, logistiikkaa ja digikaksosta koskien.

Mittari:

2.1.4 Edellytysten luominen mediasisältöjen vaihtoehtoiselle jakelulle

Tavoitetaso 2020	On myönnetty käyttöoikeudet 26 GHz:n taajuusalueelle.
Tavoitetaso 2021	

Tavoitetaso 2022	
Tavoitetaso 2023	
Mittari: <i>2.1.5 Maailman radiotaajuuskonferenssin 2023 valmistelutyöt</i>	
Tavoitetaso 2021	On huolehdittu yhteistyössä sidosryhmien kanssa siitä, että langattomien viestintäverkkojen osalta Suomen näkemykset tulevat huomioituksi valmistelutyössä (erityisesti WRC23-työ ja komission taajuuspäätösten valmistelu).
Tavoitetaso 2022	On huolehdittu yhteistyössä sidosryhmien kanssa siitä, että langattomien viestintäverkkojen osalta Suomen näkemykset tulevat huomioituksi valmistelutyössä (erityisesti WRC23-työ ja komission taajuuspäätösten valmistelu).
Tavoitetaso 2023	Suomen näkemykset tulevat huomioituksi WRC23-konferenssin päätöksissä.
Tulostavoite: 2.2 Luottamusta digitaalisiin palveluihin on parannettu	
Mittari: <i>2.2.1 Luottamuksen parantaminen digitaalisiin palveluihin</i>	
Tavoitetaso 2020	On lisätty IoT-tuotteiden tietoturvamerkkin käyttöä. Tavoitetaso: 10 tuotetta / tuoteperhettä (yhteensä vuoden loppuun mennessä). On laadittu selvitys 5G-verkkoarkkitehtuurista ja selvitys 5G-verkkolaitteiden elinkaarenhallinnan tietoturvasuudesta sekä tehty tietoturvatarkastus merkittävimpiin matkaviestinverkkojärjestelmiin. Virasto on laatinut kokonais kuvan NIS-direktiivin kansallisen toimeenpanon sektorikohtaisista tietoturva-vaatimuksista. Kokonais kuvan perusteella on tehty arvio toimenpidetarpeista yhdessä sektoriviranomaisten kanssa sekä kehitetty viraston vastaanottamaa poikkeamaraportointia.
Tavoitetaso 2021	On lisätty IoT-tuotteiden tietoturvamerkkin käyttöä. Tavoitetaso: 10 uutta tuotetta / tuoteperhettä (yhteensä 20 vuoden lopussa). On luotu malli arviointien toteutukselle kaupallisten toimijoiden toimesta ja pyritty tekemään vähintään 50 % uusista arvioinneista kaupallisten toimijoiden toimesta. On tehty arviointi teletuotteen tietoturva-asetusten määrärahojen muutostarpeista huomioiden tietoturvatarkastuksista ja uuden viestintäverkkojen kriittisiä osia koskevan lainsäädännön toimeenpanosta saadut kokemukset. On laadittu kansallinen referenssiarkkitehtuuri tietoturvalle 5G-verkolle. On päivitetty kansallinen riskiarviointi matkaviestinverkkojen tietoturvasuudesta suhteessa uusiin tunnistettuihin riskeihin. Virasto on tuottanut sektoriviranomaisten kanssa yhteisen selvityksen NIS-direktiivin mukaisen regulaation kohteena olevien organisaatioiden riittävästä riskienhallinnasta ja tietoturvan tasosta sekä keinoista tämän osoittamiseen. Kybermittarilla on hyödynnetty tietoturvan tason arviointivähintään kolmelta NIS-toimialalta. On viestitty vähintään 3/4:lle NIS-organisaatioista KTK:lle tehtävien vapaaehtoisten ilmoitusten ja NIS-veloitteen mukaisten ilmoitusten käytännöistä ja hyödyistä.
Tavoitetaso 2022	On lisätty IoT-tuotteiden tietoturvamerkkin käyttöä. Tavoitetaso: 6 uutta tuotetta tai tuoteperhettä (kokonaismäärä vuoden lopussa 24). Vähintään 80 % uusista arvioinneista on tehty kaupallisten toimijoiden toimesta. IoT-laitteiden tietoturvasuuden edistämisen painopiste siirtyy vuoden 2022 aikana Traficomille annettuun EU:n kyberturvallisuusasetuksen mukaiseen sertifiointitehtävään. On tehty arviointi viestintäverkkojen kriittisistä osista annetun määrärahojen muutostarpeista. On päivitetty kansallinen riskiarviointi matkaviestinverkkojen tietoturvasuudesta suhteessa uusiin tunnistettuihin riskeihin sekä tarvittavat ohjaus- ja valvontatoimenpiteet. On kartoitettu teleyrityksiltä referenssiarkkitehtuurin käyttöönottoa niiden toiminnassa ja arvioitu referenssiarkkitehtuurin muutos- ja päivitystarpeet. On toteutettu selvitys sektorikohtaisesta tietoturvan tilanteesta ja kehittämisestä suhteessa sektorikohtaisiin vaatimuksiin. Tietoturvatilanteen jatkuvan seurannan malli kokonais kuvan muodostamiseksi on kehitetty. Kybermittaria on hyödynnetty tietoturvasuuden tason itsearvioinnissa vähintään kolmella NIS-toimialalla.

Tavoitetaso 2023	IoT-tietoturvamarkin tavoitetaso: 6 uutta tuotetta tai tuoteperhettä (merkkien kokonaismäärä 30 vuoden lopussa). Puolet uusista arvioinneista on tehty viraston ulkoisten toimijoiden toimesta.
	Ohjaus- ja valvontatoimenpiteiden painotuksissa on huomioitu entistä vahvemmin turvallisuusympäristön sekä lyhyen että pitkän aikavälin muutokset.
	Tietoturvatilanteen jatkuvan seurannan malli kokonaiskuvan muodostamiseksi on otettu käyttöön NIS-toimialoilla.
Mittari: <i>2.2.2 Viraston palvelutason, tietoturvallisuuden, toimintavarmuuden ja varautumisen varmistaminen</i>	
Tavoitetaso 2020	Viraston sähköisten palvelujen tietoturvasta ja tietosuojasta on tehty arvio ja kehittämistä on tehty jatkuvan parantamisen mallin mukaisesti.
Tavoitetaso 2021	On viety loppuun 2019 laaditun tietoturva-auditointien kohdentamissuunnitelman mukaiset tarkastukset ja korjaukset sekä jatkettu muiden palveluiden osalta tietoturvan ja tietosuojan varmistamista virastossa käytössä olevan kehittämisen toimintamallin mukaisesti.
	On kehitetty viraston riskienhallintakykyä sekä kartoitettu ja kehitetty viraston toimintakykyä tarkastamalla ja päivittämällä kriittisten palveluiden jatkuvuus- ja toipumissuunnitelmat.
Tavoitetaso 2022	On varmistettu palveluiden toiminnan jatkuvuus- ja toipumissuunnitelmien toimivuus.
	On läpäisty ISO27001 uudelleen sertifiointiauditointi.
	On luotu henkilöstön kokonaisturvallisuuden koulutuspolku ja osaamisen mittarit
Tavoitetaso 2023	Kyberturvallisuuskeskuksessa suunnitellun varautumisen harjoittelun toimintamallin käyttöä on vuoden aikana laajennettu virastossa. Sen pohjalta on luotu Traficomin varautumisen harjoitussuunnitelma vuodelle 2023 ja eteenpäin.
	On otettu käyttöön virastolle räätälöity riskienhallintatietojärjestelmä sekä uudistettu kokonaisvaltainen riskienhallintamalli
	Kokonaisturvallisuuden koulutuspolun pakolliset ja täydentävät osiot on otettu käyttöön
Tulostavoite: 2.3 Digitaalisen tiedon saatavuutta ja yhteentoimivuutta on lisätty ja MyData-toimintamallia on hyödynnetty datatalouden vauhdittamiseksi	
Mittari: <i>2.3.1 Uusien liikennejärjestelmäpalveluiden mahdollistaminen</i>	
Tavoitetaso 2020	On toteutettu datatalouden periaatteita osana EU- ja kv-sääntelyn valmistelua ajoneuvoista kerättävän datan, automaattiliikenteen tarpeisiin tarvittavan datan sekä liikennepalveluiden tarvitseman datan osalta. On edistetty datan hyödyntämistä luomalla toimialalle tietosuojaa koskevan EU-oikeuden huomioivia yhteisiä toimintaperiaatteita ja käytännösääntöjä.
	EMSW-, EUCARIS- ja EPTI-kehitystyötä on tehty virastossa toimintasuunnitelman mukaisesti.
Tavoitetaso 2021	European Maritime Single Window -kehitystyö (EMSW) on edennyt rahoituksen ja ohjausryhmän antaman ohjauksen mukaisesti
	On osallistuttu European Car and Driving License Information System:n (Eucaris) tulevien palvelujen sisältöjen suunnitteluun osana kv-yhteistyötä ja tuotantoitu lakisääteiset palvelut siinä laajuudessa, että säädösten minimivaatimukset ovat toteutuneet
Tavoitetaso 2022	
Tavoitetaso 2023	
Mittari: <i>2.3.2 Logistiikan digitalisaatiostrategian valmisteluun osallistuminen ja sen toimeenpano</i>	
Tavoitetaso 2020	Virasto on osallistunut logistiikan digitalisaatiostrategian valmisteluun sekä valmistelua varten tuottanut tietoa, toteuttanut virastolle annetut toimeksiannot määräajassa ja tehnyt oma-aloitteisesti valmistelua tukevia ehdotuksia.
Tavoitetaso 2021	Virasto on laatinut suunnitelman strategiassa sille osoitettujen toimenpiteiden toteuttamisesta sekä hankkeistanut, aikatauluttanut ja aloittanut toimenpiteet ministeriön kanssa sovitusti ja tietoympäristön kokoaminen on yhteistyössä TMFG:n kanssa varmistettu.

Tavoitetaso 2022	Efti-kehitystyön rinnalla on määritelty logistiikan tiedonvaihdon ekosysteemin syntymismalli toimialalle ja erityisesti huolehdittu turvallisuus- ja valvontaviranomaisten tiedonsaannin tarpeista osana logistiikan digitalisaation tietoympäristön kehitystyötä.
Tavoitetaso 2023	On luotu edellytykset eFTI-täytäntöönpanoon (konseptointityö, neuvottelu Fintrafficin kanssa toteutuksesta, sopimukset), osallistuttu DTLF:n (EU:n Digital Transport Forum) työtä osana sääntelyn täytäntöönpanoa ja on luotu toteutussuunnitelma tavoitteen toteutumiseksi.
<i>Mittari:</i> 2.3.3 EU:n datatalouden sääntelyn kansallinen toimeenpano	
Tavoitetaso 2022	Virasto on tehnyt arvion EU:n datasääntelyn ja data-avaruuskehityksen merkityksestä sekä arvion näihin liittyvistä uusista viranomaistehtävistä oman toimialansa osalta
Tavoitetaso 2023	Virasto on määritellyt yhteistyössä ministeriön kanssa datatalouden sääntelyn viranomaistehtävien tiekartan ja siihen liittyvät toimenpiteet.
Tulostavoite: 2.4 Viestintäverkkojen ja liikennejärjestelmän laatu, turvallisuus ja häiriöttömyys ovat parantuneet	
<i>Mittari:</i> 2.4.1 Liikennejärjestelmätöön toimintamallien vakiinnuttaminen ja valtakunnallisen liikennejärjestelmäsuunnitelman toimeenpano	
Tavoitetaso 2020	Virasto on vahvistanut rooliaan valtakunnallisen liikennejärjestelmäsuunnitelman laatimisessa sekä vastannut työhön liittyvistä toimeksiannoista kuten seurantamallin rakentamisesta ja vaikutusten arvioinnista ja sen kehittämisestä. On annettu raideliikenteen toimijoille suositus kyberturvallisuuden edistämisestä ja aloitettu toimijoille suunnatun kyberturvallisuusmääräyksen valmistelu lainsäädännön ja EU-oikeuden asettamat reunaehdot huomioiden ja sääntelyn mahdolliset kehitystarpeet tunnistaen. Lisäksi on edellytetty fyysisen infran toimijoiden omavalvonnan tehokkaampaa kohdentamista erityisesti rataverkon kuntoon, säännöllistä raportointia omavalvonnan tuloksista sekä tulosten tehokasta hyödyntämistä toimijan oman toiminnan kehittämisessä.
Tavoitetaso 2021	Virasto on kehittänyt joustavan ja yhteistyöhön perustuvan prosessin, joka mahdollistaa liikenneverkon strategisen tilannekuvan päivittämisen ja laajentamisen. On valmisteltu raideliikenteen kyberturvallisuusmääräystä lainsäädäntö ja kansainvälinen sääntely huomioiden. Omavalvonnan vuosittaiset tulokset on analysoitu seuraavan kalenterivuoden ensimmäisellä tertiilillä ja tarkennettu mm. vuosittaista valvontasuunnitelmaa analyysin perusteella. Virasto on laatinut suunnitelman Väyläviraston suunnitteluohjelman ja investointiohjelman laadunvalvonnan toimintamallista. Myös hankearvioinnin laadunvalvonnan toimintamalli on luotu. Liikennejärjestelmätasoinen ohjelmason vaikutusten arvioinnin menetelmien kehittäminen alueiden kanssa on suunniteltu ja käynnistetty. Virasto on käynnistänyt selvityksen kokonaiskuvan laadinnasta markkinaehtoisen ja julkisen liikenteen palvelutarjonnasta ja kysynnästä. Työssä selvitetään myös taksipalvelujen saatavuustilanne. Virasto on käynnistänyt kaukoliikenteen sekä solmupisteiden palvelusotavoitteiden määrittelyn. Sidosryhmille on organisoitu mahdollisuus tulla kuulluiksi Verkkojen Eurooppa -ohjelman työohjelmien valmistelussa. Suomesta tehtäviä rahoitushakemuksia on arvioitu siitä näkökulmasta, miten hyvin ne täyttävät CEF- ja TEN-T-asetusten sekä Liikenne12-suunnitelman mukaiset kriteerit.
Tavoitetaso 2022	Liikennejärjestelmäanalyysin päivitysprosessi on kuvattu ja se on vakiintunut niissä analyysin tilannekuviissa, jotka on julkaistu vuonna 2021. Laadunvalvonnan toimintamallit on käynnistetty (toimintamallit on kuvattu, pääväylien palvelutason auditointipilotti suunniteltu ja mahdollisuuksien mukaan toteutettu). Yhteisesti sovitut vaikutusten arvioinnin toimintatavat liikennejärjestelmäsuunnittelussa on kuvattu ja ne ovat hyödynnettävissä alueiden liikennejärjestelmäsuunnittelussa. Liikenteen palvelutarjonnan kokonaiskuva on laadittu. Tietopohja kaukoliikenteen ja solmupisteiden palvelusotavoitteiden määrittelyyn on toimitettu. Verkkojen Eurooppa -ohjelman kansallinen sidosryhmäyhteistyö on vakiinnutettu ja sen toimivuutta on kehitetty. Suomesta tehtävien rahoitushakemusten arviointia on kehitetty. Raideliikenteen kyberturvallisuusvaatimusten kehittämisen edellytyksiä on selvitetty yhteistyössä Euroopan rautatieviraston ja EU-jäsenvaltioiden kansallisten rautatieturvallisuusviranomaisten kanssa.
Tavoitetaso 2023	Verkkojen Eurooppa -ohjelman kansallinen sidosryhmäyhteistyö on vakiinnutettu ja sen toimivuutta on kehitetty. Suomesta tehtävien rahoitushakemusten arviointia on kehitetty.

	<p>On tuotettu yhteistyössä Väyläviraston kanssa valtion näkemys yhteisrahoitteisista kohteista MAL-neuvotteluiden pohjaksi ja tehty suositus kaupunkiraidehankkeiden vaikutusten arvioinnin kehittämiseksi. On toteutettu virastolle annettavat Liikenne 12 -suunnitelman päivitykseen liittyvät vaikutusten arviointien menetelmien ja toimintamallien kehittämistehävät yhdessä sovitussa määräajassa.</p> <p>Liikennejärjestelmäanalyysiin sisältyvien tilannekuvien sisältöä on laajennettu suurimpien kaupunkiseutujen, perusväylänpidon, kansainvälisen saavutettavuuden ja palvelutasotavoitteiden osalta sekä julkaistu toimintaympäristön kuvaus. Lisäksi on tarkasteltu suurimpien kaupunkiseutujen välisiä liikkumistarpeita. Väyläviraston kanssa on tehty yhteistyötä valtion väyläverkkoa koskevien tietojen ja analyysien tuottamisessa.</p>
<p><i>Mittari:</i> 2.4.2 Yhtenäisen eurooppalaisen ilmatilan toteutuminen</p>	
Tavoitetaso 2021	On vaikutettu yhtenäiseen eurooppalaisen ilmatilan toteutumiseen liittyvän EU:n lainsäädäntöhankkeeseen siten, että Suomen kannat on huomioitu.
Tavoitetaso 2022	On vaikutettu yhtenäiseen eurooppalaisen ilmatilan toteutumiseen liittyvän EU:n lainsäädäntöhankkeeseen siten, että Suomen kannat on huomioitu.
Tavoitetaso 2023	On vaikutettu yhtenäiseen eurooppalaisen ilmatilan toteutumiseen liittyvän EU:n lainsäädäntöhankkeeseen siten, että Suomen kannat on huomioitu.
<p>Tulostavoite: 2.5 Jakelutuki on toteutettu viisipäiväisen sanomalehtijakelun turvaamiseksi koko maassa</p>	
<p><i>Mittari:</i> 2.5.1 Jakelutuen toimeenpano</p>	
Tavoitetaso 2021	Virasto on määritellyt jakelutuen laadintaan liittyvät tietotarpeet. Jakelutuen jakamista edellyttävät toimenpiteet on aloitettu.
Tavoitetaso 2022	
Tavoitetaso 2023	
<p>Yhteiskunnallisen vaikuttavuuden tavoite: 3. Uudet toimintamallit ja innovaatiot vauhdittavat hyvinvointia ja kilpailukykyä</p>	
<p>Tulostavoite: 3.1 Kansainvälisellä viranomaisyhteistyöllä on vahvistettu automaattiliikenteen edistämistä</p>	
<p><i>Mittari:</i> 3.1.1 Edellytysten luominen automaattiliikenteelle</p>	
Tavoitetaso 2020	<p>On vaikutettu kansainvälisen säädöskehikon tarkasteluun ja kehittämiseen, joilla mahdollistetaan ihmiskeskeisen ja eettisen näkökulman huomioiva automaattiliikenne ja älykäs liikenteen ohjaus. On tunnistettu osana automaattiliikenteen tilakuvaa ihmiskeskeiset ja eettiset osa-alueet, joissa tulee pyrkiä aktiiviseen vaikuttamiseen.</p> <p>Virasto on käynnistänyt kansainvälisessä yhteistyössä tulevaisuuteen suuntaavan toimivan mallin kehittämisen luvanvaraiseen automaattiautojen liikennöintiin ja vastikkeelliseen ajamiseen julkisessa liikenteessä. On vahvistettu resursointia tieliikenteen automaation osalta sekä on verkostoiduttu tarvittaviin kansainvälisiin viranomaisverkostoihin ja rakennettu verkostoa tavoitteen teemaan liittyen.</p> <p>On osallistuttu automaation toimenpidesuunnitelman valmisteluun ja tunnistettu toimia, joilla voidaan lisätä automaation ja älykkään liikenteen ohjauksen vaatiman tiedon saatavuutta. Ensimmäinen versio kaikkien liikennemuotojen automaation tutkimus- ja kehittämissuunnitelmista on laadittu.</p>
Tavoitetaso 2021	<p>On vaikutettu automaation ja älyliikenteen kehityssuuntaan erityisesti tieliikenteessä sekä tieliikenteen kansainväliseen säädöskehikon kehittämiseen.</p> <p>Sisäistä resursointia on vahvistettu lupamallin, liikennöinnin ja vastikkeellisen ajamisen osalta. Liikenteen automaation lainsäädäntö- ja toimenpidesuunnitelmassa tunnistettuja kehitystarpeita on tuotu esiin kv. foorumeilla ja kansallisessa sidosryhmäyhteistyössä. On edistetty ajoneuvojen automaatioteknologian hyväksynnän kv. yhteistyötä.</p> <p>On toteutettu toimenpidesuunnitelman mukaiset toimet sekä päivitetty tutkimus- ja kehittämissuunnitelmaa laaditun prosessin mukaisesti sidosryhmiä ja asiakkaita osallistamalla.</p>
Tavoitetaso 2022	Virasto on laatinut suunnitelman toimenpidesuunnitelmassa sille osoitettujen toimenpiteiden toteuttamisaikataulusta sekä hankkeistanut, aikataulutanut ja aloittanut viraston resurssitilanne huomioiden toimenpiteet.

Tavoitetaso 2023	Virasto on toteuttanut toimenpidesuunnitelmassa sille osoitetut toimenpiteet painottaen erityisesti tiedon hyödyntämisen, vaikutusten arvioinnin sekä kokeiluiden ja testaamisen toimenpidekokonaisuuksia.
Tulostavoite: 3.2 Vaikutustenarviointia ja sen edellyttämää tiedon tuotantoa on kehitetty	
<i>Mittari:</i> <i>3.2.1 Liikennejärjestelmän taloudellisten vaikutusten arviointimallien kehittäminen</i>	
Tavoitetaso 2020	Virasto on luonut ekonomistitoiminnon. Virasto on myös aloittanut yhteistyön osana LVM:n hallinnonalan ekonomistitoimintoja sekä luonut edellytyksiä ja hankkinut resursseja ekonomistitoimintojen tarpeisiin vastaamiseksi. Valtakunnallisen liikenne-ennustemallin kehittämisprosessi on käynnistetty ja organisoitu.
Tavoitetaso 2021	On käynnistetty markkinaseurannan, politiikkavalmistelun ja liikennejärjestelmän taloudellisten vaikutusten arvioinnin sekä liikenne-ennustemallijärjestelmän kehittäminen ja lisäksi liikenne-ennustemallijärjestelmän kehittämiseen liittyvä yhteistyö alueviranomaisten kanssa Liikenne-ennustemallien lähtötietotarpeisiin liittyviin tietopuutteisiin on haettu ratkaisut ja toimintakyky tietotuotantotarpeisiin vastaamiseksi on olemassa
Tavoitetaso 2022	Markkinaseurannan, politiikkavalmistelun ja liikennejärjestelmän taloudellisten vaikutusten arvioinnin sekä liikenne-ennustemallinnuksen kehittäminen on käynnissä ja toimintakyky tietotuotantotarpeisiin vastaamiseksi on olemassa.
Tavoitetaso 2023	Liikenne-ennustemallijärjestelmän ensimmäinen vaihe (verkkotarkastelut mahdollistavat tarjontamallit + arkkitehtuuri muiden mallijärjestelmän osien liittämiseksi) on valmistunut ja virasto on kehittänyt sitä. Markkinaseurannan keskeiset raportointikohteet on määritelty. Liikennejärjestelmän taloudellisten vaikutusten arviointia on toteutettu kehitetyn toimintamallin mukaisesti.
<i>Mittari:</i> <i>3.2.2 EU:n ajokorttidirektiiviin vaikuttaminen</i>	
Tavoitetaso 2021	Virasto on tuottanut ministeriölle vaikuttamistyöhön taustamateriaalit ja muut tarvittavat tiedot
Tavoitetaso 2022	
Tavoitetaso 2023	
<i>Mittari:</i> <i>3.2.3 Ajokorttilain seurantatutkimus</i>	
Tavoitetaso 2021	Virasto on jatkanut seurantatutkimuksen valmistelua. Seurantatutkimuksen liikenneturvallisuutta koskeva osuus on valmistunut
Tavoitetaso 2022	Seurantatutkimus on kokonaisuudessaan valmis ja virasto on tehnyt ehdotukset jatkotoimenpiteistä
Tavoitetaso 2023	
Tulostavoite: 3.3 Hallinnonalan virastot ovat määrittäneet Ilmatieteen laitoksen johdolla ja yhteistyössä Fintrafficin kanssa yhteisen tavoitetilan ja kehittäneet yhteisen toimintamallin, jolla parannetaan liikenteen olosuhdetietojen hankintaa, jalostamista ja käyttöä siten, että se on kustannustehokas, edistää liikenneturvallisuutta ja säämallintamista sekä tehostaa kunnossapitoa.	
<i>Mittari:</i> <i>3.3.1 Pilottihankkeen toteuttaminen</i>	
Tavoitetaso 2022	Hallinnonalalla on tehty tarvemäärittely tielikenteen olosuhdedatalle sekä määritelty uusi tavoitetilä toimintamallille
Tavoitetaso 2023	On käynnistetty uusi hallinnonalan toimintamallia tukeva pilottihanke siten, että se sovitetaan yhteen hallinnonalan yleisen kehitystyön ja digitaalisen kaksosen kanssa (rakennettu ympäristö, liikenteen ohjaus ja väyläverkon kunnon ennustemallit).

5 VOIMAVARAT JA UUDISTUMISKYKY

5.1 Voimavarojen hallinta ja kehittäminen

Viraston tulostavoitteiden lisäksi virastolle asetetaan toimintatapoja koskevia tavoitteita ja lähtökohtia, jotka liittyvät konserniyhtenäisyyden edistämiseen.

Johtaminen on avointa ja johtamisosaamista ja potentiaalia kehitetään systemaattisesti. Johtamisen kehittämisen painopiste koko hallinnonalalla on tietojohdaminen, erityisesti ennakoitintiedon hyödyntäminen päätöksenteossa sekä osaamisen johtaminen ja hallinnonalan ennakointi- ja muutoskyvykkyyden vahvistaminen.

Strategisten kyvykkyyksien pohjalta on kehitetty suunnitelman mukaisia strategisia kyvykkyyksiä ja niihin liittyviä osaamisia.

Verkostomaista toimintaa ja yhteistyötä on edistetty sekä viraston sisäisesti että ulkoisesti. Sisäisen liikkuvuuden mallia on toteutettu, edistetty ja seurattu.

Hallinnonalan HR- ja HRD-verkostossa on toteutettu yhteistyössä toimenpiteitä työnantajakuvan kehittämiseksi.

Virastolle asetetaan seuraavat VMBaron indeksien tavoitetasot:

	Tavoite 2023
Johtajuusindeksi (JO)	3,6
Innovointikyvykkyyksindeksi (IN)	3,9
Työyhteisöindeksi (TY)	4,0

Toimintatapojen kehittämistä hallinnonalalla ohjaavat lisäksi seuraavat lähtökohdat:

- Virasto osallistuu hallinnonalalla valmisteltavien periaatepäätösten ja strategioiden valmisteluun ja toimeenpanee tehokkaasti linjauksia ja päätöksiä, joihin hallinnonala on sitoutunut tai velvoitettu. Tämän lisäksi virasto osallistuu vahvasti erityisesti kyberturvallisuusstrategian kehitysohjelman tukemiseen.
- Virasto toteuttaa hankintatoimensa suunnitelmallisesti ja pyrkii edistämään kestävien hankintojen tekemistä. Se seuraa hankintojensa menettelyjen toimivuutta, vaikutuksia ja tavoitteita säännöllisesti sekä arvioi mahdollisuuksia kestävä kehityksen periaatteiden huomioimiseen hankinnoissaan.
- Virasto edistää innovatiivisuuteen liittyviä tavoitteita ja käytäntöjä hankinnoissaan. Vuonna 2023 virasto pyrkii saavuttamaan 10 prosentin innovatiivisten hankintojen tavoitteen ja sitoutuu arvioimaan tavoitteen täyttymistä vuoden aikana.
- Virasto huomioi sopimusperusteisen varautumisen ja toiminnan jatkuvuuden kaikkien hankintojen valmistelussa siten, että varautumiseen ja toiminnan jatkuvuuteen liittyvät ehdot sisällytetään sellaisiin hankintasopimuksiin, joissa niillä hankintaa suunniteltaessa arvioidaan olevan merkitystä.
- Virasto arvioi tulostavoitteisiin liittyviä riskejä säännöllisesti ja informoi riskien aktualisoitumisesta ministeriötä.
- Virasto valvoo ja edistää osana riskienhallintaa ja yhteistyössä toimialan muiden toimijoiden kanssa liikennejärjestelmän ja sähköisen viestinnän toimintavarmuutta sekä varautumista. Tässä tehtävässä virasto varmistaa, että käytössä ovat häiriötilanteiden raportoinnissa

tarvittavat analysointijärjestelmät ja ajantasaisen tilannekuvan tuottamisessa tarvittavat käytännöt. Tällöin myös ministeriöllä on ajantasainen tieto liikennejärjestelmän ja sähköisen viestinnän toimintavarmuudesta sekä sen kehityksestä.

5.2 Rahoitus

Tavoitteet on asetettu ja rahoitus on kohdistettu siten, että tavoitteet on mahdollista saavuttaa julkisen talouden suunnitelman mukaisella rahoitustasolla.

1000 euroa	TA2023	Kehys 2024
Bruttomenot	233 794	223 397
Bruttotulot	130 900	130 900
Nettomääräraha	102 894	92 497

6 TULOSTAVOITTEIDEN TOTEUTUMISEN SEURANTA

Viraston tulossopimus on laadittu vuosille 2020–2023 ja sitä tarkistetaan vuosittain toimintaympäristön muutoksia vastaavaksi.

Tulostavoitteiden etenemistä vuoden aikana seurataan huhtikuussa, elokuussa ja marraskuussa erikseen annettavien tarkempien ohjeiden mukaisesti. Vuosittaisesta tuloksellisuudestaan virasto raportoi toimintakertomuksessa, joka on osa tilinpäätöstä. Ministeriö antaa talousarvioasetuksessa tarkoitetun kannanoton viraston tilinpäätöksestä.

Viraston tulee olla yhteydessä viraston tulosohjaajaan välittömästi, jos asetettujen tavoitteiden saavuttamisen havaitaan vaarantuvan. Toiminnan rahoitukseen liittyvissä kysymyksissä viraston tulee olla yhteydessä myös ministeriön talous- ja hallintoyksikköön.

Tätä sopimusta on tehty kaksi samansisältöistä kappaletta, yksi kummallekin osapuolelle.

Minna Kivimäki
Kansliapäällikkö
Liikenne- ja viestintäministeriö

Kirsi Karlamaa
Pääjohtaja
Liikenne- ja viestintävirasto

Olli-Pekka Rantala
Osastopäällikkö, ylijohdaja
Liikenne- ja viestintäministeriö

Petra Ruotsalainen
Ylijohdaja
Liikenne- ja viestintävirasto

LIITE Viraston tunnusluvut vuonna 2023

LIITE: Viraston tunnusluvut 2023

TUOTOKSET JA LAADUNHALLINTA	2020 toteuma	2021 toteuma	2022 tavoite	2023 tavoite
Asiakastyytyväisyys, asiakkaat (asteikko 1 - 5, vähintään)	4,1	4,0	3,6	3,6
Sertifiointit toteutuvat hyväksytysti	Toteutui	Toteutui	Sertifiointit toteutuvat suunnitellusti ja ne läpäistään	Sertifiointit toteutuvat suunnitellusti ja ne läpäistään
Lupien myöntäminen määräajassa	alle 90 %	alle 90 %	90 %	90 %
Asiakasyhteydenottoihin vastataan viraston asiakaspalvelusta viraston palvelulupauksen mukaisissa määräajoissa (kirjalliset yhteydenotot 5 arkipäivää, puhelut 45 s)	Kirjalliset 100 %, Puhelut 87,6 %	Puhelut 58 %	90 %	90 %
Kyberturvallisuuskeskuksen tilannekuvatuotteiden laatu ja vaikuttavuus (asiakastyytyväisyys asteikolla 1-5, vähintään)	4,34	4,3	≥ 2021	≥ 2022
Viraston sähköiset palvelut ovat valtionhallinnon digitaalisten asiointipalveluiden laatukriteereiden mukaisia	19,6	20/22	Toteuma vähintään 20/22	Toteuma vähintään 20/22
Ajoneuvojen sähköisen rekisteröinnin käyttöaste, %		72,6	≥ 2021	≥ 2022
Viraston palvelujen digitaalisuuden aste (%-osuus viraston palveluista)	54,1	70,3	≥ 2021	≥ 2022
Viraston sähköisten palvelujen kehittämisestä aiheutuneet käyttökätkot suhteessa tehtyihin muutoksiin (%-osuus)	1,1	0	<2021	≤ 2022
Sähköisen asioinnin tuen yhteydenottojen määrä/asiointitapahtumien määrä, %	1,13	0,31	≤ 2021	≤ 2022
TOIMINNALLINEN TEHOKKUUS				
Ajoneuvoverotuksen kustannukset/verokertymä	1,51	0,01	≤ 2021 verrattuna	≤ 2022 verrattuna
Ajoneuvon rekisteröinti, yksikkökustannus, €	3,90	3,66	≤ 2021 verrattuna	≤ 2022 verrattuna
Tietoyksikkö, yksikkökustannus, €	0,0066	0,0043	≤ 2021 verrattuna	≤ 2022 verrattuna
Ajokorttihakemus, yksikkökustannus, €	34,1	32,64	≤ 2021 verrattuna	≤ 2022 verrattuna
Kuljettajantutkinto, yksikkökustannus, €	59,45	57,73	≤ 2021 verrattuna	≤ 2022 verrattuna
Verkkotunnus, yksikkökustannus, €	3,80	3,83	≤ 2021 verrattuna	≤ 2022 verrattuna
Julkisoikeudellisten suoritteiden kustannusvastaavuus, % (kolmen vuoden keskiarvo)	100	104	97–103	97-103
Liiketaloudellisten suoritteiden kustannusvastaavuus, % (kolmen vuoden keskiarvo)	117	161	116–122	116-122

VN/2753/2020-LVM-32

Seuraavat henkilöt ovat allekirjoittaneet tämän asiakirjan sähköisesti /

Följande personer har undertecknat denna handling elektroniskt /

This document has been signed electronically by the following persons: